

ΑΣΚΗΣΗ ΑΚΟΗΣ – ΣΟΛΦΕΖ – ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ I-IV

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών		
ΤΜΗΜΑ	Μουσικής Επιστήμης & Τέχνης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΣ0100, ΜΣ0208, ΜΣ0345, ΜΣ0446	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1° 2° 3° 4° (3° – 8° για φοιτητές της κατεύθυνσης Βυζαντινής Μουσικής)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή I-IV Ear Training – Solfège – Rhythmic Training I-IV		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή I	2	3	
Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή II	2	3	
Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή III	2	3	
Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή IV	2	3	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική, Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://www.uom.gr/msa/programma-spoydon http://compus.uom.gr/MUS236/index.php		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στα πλαίσια του μαθήματος θα:

-**Αναγνωρίζουν ακουστικά** διάφορα ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά φαινόμενα που μελετήθηκαν, και που συναντώνται σε ένα ευρύ φάσμα μουσικών τεχνοτροπιών (όπως Ευρωπαϊκή κλασική, ελληνική παραδοσιακή και έντεχνη, κινηματογραφική, και τζαζ μουσική). (Εκτός της ομάδας ρυθμού-μελωδίας-αρμονίας, άλλα μουσικά στοιχεία που μελετώνται είναι το ηχόχρωμα, η δομή, η άρθρωση, οι δυναμικές, η σχέση του ήχου με το χώρο και η συναισθηματική διάσταση της μουσικής)

-**Καλλιεργήσουν την εσωτερική ακοή** κυρίως ρυθμικών, μελωδικών και αρμονικών φαινομένων

-**Αποκωδικοποιούν** με ευκολία ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά ακούσματα από τη μουσική σημειογραφία

-**Εκτελούν φωνητικά**, ατομικά και ομαδικά, ρυθμούς, μελωδίες και αρμονικές διαδοχές από ένα ευρύ φάσμα μουσικού ρεπερτορίου

-Μπορούν να **αποτυπώσουν γραπτά** το μουσικό ήχο, κυρίως ως προς τα ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά χαρακτηριστικά του, αλλά και ως προς το ηχόχρωμα, τη δομή, την άρθρωση και τις δυναμικές

Επιπλέον:

Αποτελεσματική **πρώτη ανάγνωση** παρτιτούρας

Αποτελεσματική **απομνημόνευση** μουσικής, ακουστικά ή από σημειογραφία

Αποτελεσματική **ακουστική μίμηση** μουσικής

Προσαρμογή κουρδίσματος, φωνητικού ή οργανικού

Διδασκαλία μουσικού συνόλου, φωνητικού ή οργανικού

Επίπεδα επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Γνώσεις: Επίπεδο 6

Δεξιότητες: Επίπεδο 6

Ικανότητες: Επίπεδο 6

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή» I

-Επανάληψη και παγίωση θεωρητικών γνώσεων (διαστήματα, κλίμακες, σπλισμοί)
-Εξοικείωση με τα χαρακτηριστικά των διαστημάτων μέσα από το συσχετισμό τους με την αρμονική στήλη

Ακουστική αναγνώριση, εσωτερική ακοή, απαγγελία/τραγούδι, και καταγραφή των παρακάτω:

Διαστήματα: Μελωδικά και αρμονικά

Βαθμίδες: Μείζονας και ελασσόνων κλιμάκων

Μελωδία: Μονοφωνικές, τονικές μελωδίες που παραμένουν στην ίδια τονικότητα, χωρίς ξένους φθόγγους

Συγχορδίες: Τρίφωνες: μείζονες, ελάσσονες και ελαττωμένες συγχορδίες, σε όλες τις θέσεις

Αρμονία: Αρμονικές διαδοχές που παραμένουν στην ίδια τονικότητα, χωρίς ξένους φθόγγους. Τύποι πτώσεων.

Ρυθμός: Διμερής έως τετραμερής υποδιαίρεση του παλμού (=τέταρτο, μισό, ή όγδοο), και παρεστιγμένες αξίες (απλά και διπλά παρεστιγμένα, με ακέραιη ή υποδιαιρεμένη την συμπληρωματική τους αξία). Σύνθετα μέτρα (6/8, 9/8, 12/8).

«Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή» II

Ακουστική αναγνώριση, εσωτερική ακοή, απαγγελία/τραγούδι, και καταγραφή των παρακάτω:

Διαστήματα: Μελωδικά και αρμονικά – έμφαση στη γρήγορη αναγνώρισή τους

Βαθμίδες: Μείζονας, ελασσόνων, και χρωματικής κλίμακας. Τονικοποίηση της V (σε μείζονες τονικότητες) και της III (σε ελάσσονες τονικότητες)

Τρόποι: Εκκλησιαστικοί τρόποι ως κλίμακες, και στη μουσική φιλολογία

Μελωδία: Δίφωνες τονικές μελωδίες που περιέχουν χρωματική κίνηση, και οποιοδήποτε από τα αρμονικά φαινόμενα που μελετήθηκαν έως το δεύτερο εξάμηνο. Έμφαση στη χαμηλότερη φωνή.

Συγχορδίες: Τρίφωνες: μείζονες, ελάσσονες, ελαττωμένες. Τετράφωνες: μείζονα μεθ' 7^{ης} & ντιμινούιτα, σε όλες τις θέσεις

Αρμονία: Αρμονικές διαδοχές με χρωματική αρμονία, που μπορεί να περιέχουν: δανεισμένη iv, IIN, V/V, V/III, dim.vii

Ρυθμός: Παρεστιγμένα (και αντεστραμμένα), συγκοπές, παύσεις, συζεύξεις, αντιχρονισμοί, εξάχη, σχέσεις 3:2 και 2:3

«Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή» III:

Ακουστική αναγνώριση, εσωτερική ακοή, απαγγελία/τραγούδι, και καταγραφή των παρακάτω:

Διαστήματα: Συνεχόμενα μελωδικά διαστήματα, εν είδει ρυθμικά απλών α-τονικών μελωδιών
Βαθμίδες: Μείζονας, ελασσόνων, και χρωματικής κλίμακας. Τονικοποίηση/μετατροπία στην ii, III, IV, V, vi.
Μελωδία: Δίφωνες τονικές μελωδίες που περιέχουν χρωματική κίνηση, και οποιοδήποτε από τα αρμονικά φαινόμενα που μελετήθηκαν έως το τρίτο εξάμηνο. Πιο περίτεχνος μπάσος.
Συγχορδίες: Τρίφωνες: μείζονες, ελάσσονες, ελαττωμένες, και τετράφωνες μείζονα μεθ'7^{ης} & ντιμινουίτα, σε όλες τις θέσεις. Άλλες τετράφωνες: Μείζονα-7M, ελάσσονα-7μ, ελαττωμένη-7μ, σε ευθεία κατάσταση.
Αρμονία: Αρμονικές διαδοχές με χρωματική αρμονία, που μπορεί να περιέχουν: δανεισμένη iv, IIN, (V), V/III, vii ντιμινουίτα, «ντιμινουίτα-αποτζιατούρα», συγχορδίες αυξημένης 6^{ης}, χρωματική σχέση 3^{ης}, αλυσίδες συγχορδιών μεθ'7^{ης}.
Ρυθμός: Παρεστιγμένα (και αντεστραμμένα), συγκοπές, παύσεις, συζεύξεις, αντιχρονισμοί, εξάηχα, σχέσεις 3:2 και 2:3, πεντάηχα, σχέσεις 5:2 και 2:5, αλλαγές μέτρου

«Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή» IV:

Ακουστική αναγνώριση, εσωτερική ακοή, απαγγελία/τραγούδι, και καταγραφή των παρακάτω:

Διαστήματα/Μελωδία: Ατονάλ μονοφωνική μελωδία
Βαθμίδες: Μείζονας, ελασσόνων, και χρωματικής κλίμακας. Τονικοποίηση/μετατροπία και σε πιο απομακρυσμένες τονικότητες.
Μελωδία: Δίφωνες τονικές μελωδίες που περιέχουν χρωματική κίνηση, και οποιοδήποτε από τα αρμονικά φαινόμενα που μελετήθηκαν έως το τέταρτο εξάμηνο. Πιο περίτεχνος μπάσος.
Συγχορδίες: Τρίφωνες: μείζονες, ελάσσονες, ελαττωμένες, και τετράφωνες μείζονα μεθ'7^{ης} & ντιμινουίτα, σε όλες τις θέσεις. Τρίφωνη αυξημένη σε ευθεία κατάσταση. Άλλες τετράφωνες: Μείζονα-7M, ελάσσονα-7μ, ελαττωμένη-7μ, ελάσσονα-7M, αυξημένη 7M, σε ευθεία κατάσταση. Τρίφωνες διάφωνες συνηχήσεις.
Αρμονία: Αρμονικές διαδοχές με χρωματική αρμονία, που μπορεί να περιέχουν: δανεισμένη IV, IIN, (V), V/III, vii ντιμινουίτα, «ντιμινουίτα-αποτζιατούρα», συγχορδίες αυξημένης 6^{ης}, χρωματική σχέση 3^{ης}, αλυσίδες συγχορδιών μεθ'7^{ης}, αλυσίδες συγχορδιών μεθ'9^{ης}, V5#.
Ρυθμός: Παρεστιγμένα (και αντεστραμμένα), συγκοπές, παύσεις, συζεύξεις, αντιχρονισμοί, εξάηχα, σχέσεις 3:2 και 2:3, πεντάηχα, σχέσεις 5:2 και 2:5, επτάηχα, σχέσεις 4:3 και 3:4, αλλαγές μέτρου και παλμού, μέτρο 3+3+2.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, Ομαδικό εργαστηριακό</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, και στην επικοινωνία με τους φοιτητές</p>

<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα - Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>Διαλέξεις 26 ώρες Μη καθοδηγούμενη μελέτη 24 ώρες Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας 25 ώρες Σύνολο Μαθήματος 75(25 Ω/CTS)</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ελληνικά.</p> <p>Η αξιολόγηση γίνεται μέσα από:</p> <ul style="list-style-type: none"> -διάσπαρτα γραπτά τεστ μέσα στα μαθήματα -δύο διαγωνίσματα προόδου στη μέση και στο τέλος του εξαμήνου -τις τελικές εξετάσεις μετά το πέρας του εξαμήνου, που χωρίζονται σε γραπτές και προφορικές. <p>Στις γραπτές εξετάσεις, δοκιμάζονται η μουσική αντίληψη και η ικανότητα καταγραφής της μουσικής.</p> <p>Στις προφορικές εξετάσεις, δοκιμάζεται η ικανότητα φωνητικής απόδοσης μουσικού κειμένου, τόσο γνωστού όσο και αγνώστου. Για την επιτυχή απόδοση μουσικού κειμένου, προϋποτίθενται η σωστή αποκωδικοποίηση της μουσικής σημειογραφίας, και η εσωτερική ακοή των φαινομένων που αποτυπώνονται σε αυτήν κάθε φορά.</p> <p>Κριτήρια αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Γραπτά τεστ/ εξετάσεις (ανακοινώνονται προφορικά): Κάθε σωστή απάντηση (=νότα/ρυθμική αξία) αντιστοιχεί σε μια μονάδα. Έχοντας ως μέγιστο αποτέλεσμα τον συνολικό αριθμό μονάδων, σε κάθε γραπτό υπολογίζεται το άθροισμα των σωστών απαντήσεων, και ο βαθμός προκύπτει με την μέθοδο των τριών. -Προφορική εξέταση (τα παρακάτω περιέχονται στην ύλη εξετάσεων): 10=απαντήσεις δίνονται με άνεση & ταχύτητα 9=σωστές απαντήσεις σχεδόν όλες, με σχετικά καλή ταχύτητα 8=κάποια λάθη, με σχετικά καλή ταχύτητα 7=κάποια λάθη, με σχετικά αργή ταχύτητα 6=αρκετά λάθη, με αργή ταχύτητα 5=αρκετά λάθη, αργή ταχύτητα, εμφανής όμως η προσπάθεια προετοιμασίας του φοιτητή και ικανοποιητική στοιχειώδης απόδοση μελωδίας και ρυθμού 4=σταθερή και επανειλημμένη αποτυχία σε στοιχειώδεις για το μάθημα δεξιότητες, όπως το τραγούδι «στον τόνο» και η διατήρηση σταθερού παλμού.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γανωσέλλης, Κ. (2017). *Ακουστικές Ασκήσεις Dictée*. Αθήνα: Φίλιππος Νάκας.

Μηνακάκης, Δ. (2014). *Εγχειρίδιο ακουστικών δεξιοτήτων*. Αθήνα: Παπαρηγορίου-Νάκας

Χατζηνίκος, Γ. (2007). *Το Ρεσιτατίβο στις Όπερες τού Μότσαρτ*. Αθήνα: Ι.Διουβίτσας & ΣΙΑ Ε.Ε.

Green, L. (2014). *Άκουσε και παίξε*. Αθήνα: Fagotto

Επιπλέον (ενδεικτική) βιβλιογραφία:

Agrell, J. (2008). *Improvisation Games for Classical Musicians*. Chicago: GIA Publications.

Berkowitz, S., Fontrier, G., & Kraft, L. (1997). *A New Approach to Sight Singing*. New York, London: W.W. Norton & Company

Boettger, A. (2012). *Taataa! Rhythmus lessen und hören*. Echterdingen: Carus Verlag.

Cleland, K.D., & Dobrea-Grindahl, M. (2010). *Developing Musicianship through Aural Skills*. New York: Routledge.

Edlund, L. (1963). *Modus Novus*. Stockholm: Edition Wilhelm Hansen.

Jersild, J. (1997). *Ear Training: Basic instruction in melody and rhythm reading*. London: Chester Music.

Kraft, L. (1999). *A New Approach to Ear Training*. New York: W.W. Norton & Company.

Ottman, R. (2004). *Music for Sight Singing*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Phillips, J., Clendinning, J. P., & Marvin, E. W. (2005). *The Musician's Guide to Aural Skills* (Teacher's ed. Vol. 1&2). New York, London: W.W. Norton & Company.

Ploger, M. (2011). *Musicianship Intensive Workshop Booklet* (unpublished).

Pratt, G. (1998). *Aural Awareness*. Oxford: OUP.

Prosser, S. (2000). *Essential Ear Training for Today's Musician*. Boston: Berklee Press.

Urista, D.J. (2016). *The Moving Body in the Aural Skills Classroom: A Eurhythmics Based Approach*. Oxford: OUP.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Journal of Music Theory

Journal of Music Theory Pedagogy

Music Educators Journal

Canadian Music Educator

Research Studies in Music Education

Journal of Research in Music Education

Music Theory Spectrum
College Music Symposium
Frontiers in Psychology
Psychology of Music
Music Perception
Cognition
Annals of the New York Academy of Sciences
Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance